

Alena Klvaňová a kolektiv: Kam za ptáky v České republice

Pražské nakladatelství Grada pokračuje ve vydávání užitečných publikací o ptácích, a to nejen pro ornitology. Celosvětový rozvoj pozorování ptáků s sebou přináší i nejrůznější příručky a knihy, kde vlastně ptáky pozorovat. I když se zpočátku zdálo, že podobné tituly bude nutné vydávat hlavně pro děti a mládež, předkládaná kniha je důkazem, že i pro dospělé mohou mít podobná díla svou cenu. Alena Klvaňová se svými kolegy (20 dalších spoluautorů: P. Benda, V. Beran, T. Brinke, J. Cepák, J. Flousek, J. Chytil, D. Křenek, P. Lumpe, P. Marhoul, B. Michálek, P. Pavelčík, V. Peřina, F. Pojer, M. Pudil, J. Šebestian, K. Šimeček, J. Šírek, M. Ticháčková, L. Viktora a O. Volf) předkládá čtenářům cestopisného ornitologického průvodce po vlastech českých, moravských i slezských.

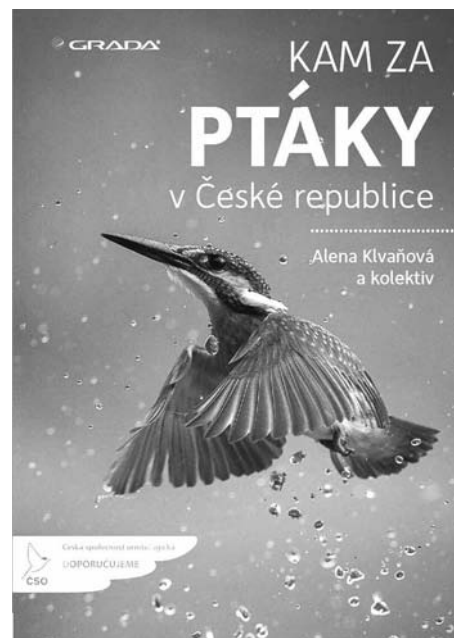
Celkem 23 zajímavých míst (a to nejen ornitologicky) je představeno v jednotném schématu, které zahrnuje popis oblasti, ornitologické zajímavosti, trasu vycházky (případně i několika vycházek), seznam pro oblast charakteristických významných druhů a měsíce jejich výskytu, praktické informace, jednoduchou mapu celé oblasti včetně důležitých upozornění na pozoruhodná místa, parkoviště apod. Ve výběru najdeme jak oblasti velmi rozsáhlé – Šumavu, Krušné hory, Krkonoše, Beskydy, tak maloplošné – rybník Řežabinec, Josefovské louky, Bohdanečský rybník. Každou zpracoval pisatel, který zde dlouhodobě působí, zná všechna zajímavá zákoutí, je ornitologicky aktivní a má k těmto místům blízký vztah. Popisována jsou ale i ta, která by neznalý člověk na první pohled neočekával – Praha nebo severočeské výsypky. Není tajemstvím, že se velkoměsta s velice pestrou paletou biotopů, příznivým mikroklimatem a dostatkem potravy stala v posledních desetiletích významným lákadlem pro nejrůznější ptačí druhy,

a Praha není výjimkou. Na druhou stranu zcela zničená krajina v Podkrušnohoří, působící na člověka depresivně, se svými vegetačně chudými biotopy přitahuje ptačí druhy, které nemají v ostatní současné „kulturní“ krajině šanci na přežití.

Zastavím se u části Praktické informace. Podle mého názoru nejsilnější a nejhodnotnější z textu. Významnou pomocí pro návštěvníky vybraných ornitologicky zajímavých lokalit jsou především dopravní tipy, jaký prostředek použít, kde zastavit, parkovací možnosti. Nechybějí odkazy na další turistické cíle v okolí, doporučení (oblečení, obuv, vhodná pozorovací technika), tipy na dny nebo měsíce v roce, kdy je ideální lokalitu navštívit, literatura a webové odkazy. Jedinou nevýhodou předkládaných informací je, že budou postupně zastarávat.

Nerad bych vyzrazoval více. Kromě velmi kvalitních snímků od našich předních fotografů ptáků a přírody vůbec je publikace v určitých pasážích doplněna ilustracemi Jana Hoška, jako vždy dobré kvality.

Co se mi nelíbí: doufám, že recenzovaná kniha je „prvním dílem“ představování dalších neméně ornitologicky zajímavých míst našeho státu. Již při letném pohledu je zřejmé, že některé rozsáhlé oblasti ČR zůstaly bez povšimnutí. Nějaký výběr však musela hlavní autorka provést. Kniha také mohla mít pevnou obálku, protože si ji pozorovatelé nebo přátelé přírody budou brát s sebou do přírody. To je ale otázka spíše pro nakladatelství. Na závěr jedna skutečnost, která mne až rozesmála. Na poslední straně obálky se píše mimo jiné: „Po přečtení úvodních kapitol (rozuměj představované knihy – pozn. recenzenta) budete umět ptáky úspěšně hledat a pozorovat.“ Ne, milí čtenáři, s tím rozhodně nepočítejte! Recenzent si tím není jistý ani po 40 letech aktivní ornitologie...

Knihu všem ornitologům i dalším lidem, kteří mají rádi přírodu okolo sebe, vřele doporučuji. A těším se na druhý díl!

**Grada Publishing, a. s.,
Praha 2016, 263 str.
Cena 299 Kč při zakoupení u České společnosti ornitologické (www.cso.cz)**

1 I člověkem značně přeměněná krajina Podkrušnohořské pánve má své osobité kouzlo a stojí za návštěvu. Raná stadia sukcese v bývalých těžebních prostorech obývají i zvláště chráněné druhy jako bělořit šedý, linduška úhorní nebo strnad zahradní, které jinde najdeme jen zřídka. Foto V. Beran

2 Pokud chceme pozorovat ptáky v české přírodě, jsou mokřadní lokality sázkou na jistotu. Zejména hustota rybníků je u nás jedinečná, a pokud jsou šetrně obhospodařovány, hostí řadu vodních ptáků. Např. nedávno revitalizovaný Bohdanečský rybník na Pardubicku, kde se vyskytují mimo jiné volavka bílá (na snímku), husa velká, orel mořský nebo bekasina otavní. Foto Z. Růžičková

